

שולם לעולם

בהצגה 'שולם', שתעלה השבוע מחדש, מצטרפות רוחות נרצחי השואה לשולחן ליל הסדר בארץ

'שולם'. תנור עם אש תמיד ■ צילום: אילי לוי

את מספרת את סיפור השואה שלך אהרת. "כשהתחלתי לעבוד על 'שולם' היה לי ברור שאני רוצה לספר את הסיפורים הזוועתיים בהומור, כבדיחה, מאחר שכך שמעתי אותם מאבא. חיפשתי איך להעביר את כוח החיים והתאווה לחיים שספגתי בבית הורי, יחד עם הזוועה. הדיאלקטיקה של הרס ויצירה היא פרדוקס שאינו מפסיק להעסיק אותי. בתהליך העבודה האתגר היה להגיע מעבר לסיפור האישי-משפחתי ולהפוך אותו לסיפור בעל מסרים אוניברסליים, קולקטיביים".

"מה יכול להוביל את הבימוי של 'שולם' שלא יעסוק בדברים הנראים לעין והאפקט שלהם", תוהה במאי ההצגה, סרג' וקנין, "אלא בדרך להעביר את אותה אגדה חיה, אגדה המתחדשת תדיר. שולם וידר אכן היה קיים. האב הזה, ששרד את המלחמה, הבין שכדי להעביר את החיים ולכנות אותם מחדש עליו לשים פחות לב לכאביו ובמקום זה לתת להם, לכאבים, לפרוץ בסיפורים מרהיבים שסיפר לילדיו, סיפורים בעלי וריאציות שונות ומשונות, לפעמים מיתיים, לפעמים מצחיקים מאוד. על הבמה אנו חווים ליל סדר מועצם על ידי מוזיקה צוענית ויהודית, שמבטאת את העברות במצרים ואת האתמול באושוויץ. גבריאלה לב, שהפכה לאמנית, משיבה כהוקרה לשולם אביה את שקיבלה ממנו".

'שולם', קבוצת התיאטרון הירושלמי, תיאטרון ירושלים, ראשון-שני, 21:00

אילו היה צריך לבחור מתוך ההיצע העצום של תוכניות רדיו, קולנוע, תיאטרון וטלוויזיה ליום השואה רק אירוע בודה היה ראוי לבחור בהצגה המטלטלת, הרוקרת והבלתי מתפשרת 'שולם' של קבוצת התיאטרון הירושלמי.

תיאטרון המעברה, שבו צפיתי במחזה עם אמי, ניצולת שואה בעצמה, היה זירה הולמת למעורבות הקהל בהצגה, שמעוררת, גם כמה ימים אחרי הצפייה בה, תחושה של אגרוף בפרצוף: הזיכרונות הקשים גם של בני הדור השני לשואה, התיאורים הסוריאליסטיים הברורים כל כך, המוזיקה המצמררת של אבישי פיש, וכמו כן המשחק הברוטאלי כל כך של איילת טטלר ובמיוחד של גבריאלה לב, שגם כתבה את המחזה, המבוסס לא מעט על זיכרונותיה כילדה להורים ניצולים. בהצגה, ששוררים בה חלום ומציאות, מתעוררות דמויות המתים ומצטרפות לרגע לשולחן ליל הסדר. שם, לצד ניצולי השואה וקהל הצופים, הם מעלים וזיכרונות מהמקומות שבהם אהבו, חלמו וחיו ומנציחים את ניצחון הרוח והאדם.

השבוע, ביום ראשון ושני, אחרי הפסקה של כמה שנים שבה לא הוצג, המחזה שב ועולה בתיאטרון ירושלים לרגל יום השואה.

"אבי שולם וידר נפטר בזמן שהייתי במסע הופעות בארה"ב. מאז רציתי ליצור יצירה לכבודו ולכבוד הדור שלו", מספרת לב. "דור שלמרות הקושי והסבל שחווה הצליח לא רק לשרוד אלא גם למצוא דרכים חדשות לביטוי האנושיות והחיוניות שבו. השואה היתה כשבילי תמיד חוויה ראשונית. נולדתי אל תוך זה. באיזושהי דרך אני באתי משם. כשהייתי שואלת איפה הסבים והסבתות שלי, אבא היה עונה: 'הגרמנים שרפו אותם'. כששאלתי איפה בני הדודים שלי, חזרה התשובה: 'הגרמנים שרפו אותם'. בדמיון, הילדות שלי, השואה, היתה תנור עם אש תמיד, מכלה, בוערת ושורפת. מתוך אותו כאוס, אותו אין, עוצבה הזהות שלי".

| אשר קשר |